

INGLIZ TILI GRAMMATIKASINI O'QITISHDAGI XATO VA
KAMCHILIKLAR

Istamova Nigora ¹

¹ Urganch davlat pedagogika instituti akademik
litsey ingliz tili o'qituvchisi

MAQOLA
MALUMOTI

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received: 29.01.2025

Revised: 30.01.2025

Accepted: 31.01.2025

Ingliz tilini o'rgatishda grammatikani tushuntirish muhim o'rin tutadi. Ammo ko'plab o'qitish usullari va yondashuvlar turli xato va kamchiliklarga yo'l qo'yilishi bilan ajralib turadi. Ushbu maqolada ingliz tili grammatikasini o'rgatishda uchraydigan keng tarqalgan muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari haqida fikr yuritiladi.

KALIT SO'ZLAR:

O'quvchilardan grammatik qoidalarni yodlashni talab qilish ko'pincha ularda tildan amaliy foydalanish ko'nikmasini rivojlantirishga to'sqinlik qiladi.

KIRISH. Ingliz tili grammatikasini o'qitishda uchraydigan xatolar

1. Grammatikani yodlashga urg'u berish:

O'quvchilardan grammatik qoidalarni yodlashni talab qilish ko'pincha ularda tildan amaliy foydalanish ko'nikmasini rivojlantirishga to'sqinlik qiladi.

Yechim: Qoidalarni kontekstda, ya'ni jumlar va real hayotiy vaziyatlar asosida tushuntirish zarur.

2. Foydalanilmaydigan mavzularga ortiqcha e'tibor qaratish:

Kam ishlatiladigan yoki murakkab grammatik mavzularni o'rganishga ko'p vaqt sarflanadi, bu esa o'quvchilarning qiziqishini pasaytiradi.

Yechim: Darslarni o'quvchilarning ehtiyojlari va kundalik hayotda foydalaniladigan grammatik mavzularga asoslash kerak.

3. Quruq nazariy yondashuv:

Grammatikani faqat nazariy qoidalarga asoslanib tushuntirish o'quvchilarning o'zlashtirish qobiliyatini pasaytiradi.

Yechim: Interaktiv metodlardan foydalanish, jumladan, rolli o'yinlar, muloqot va guruh ishlari orqali o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash.

4. O'quvchilarning til darajasini hisobga olmaslik:

Ba'zi o'qituvchilar barcha o'quvchilarga bir xil darajadagi grammatik qoidalarni o'rgatishga harakat qiladi, bu esa zaif o'quvchilarni orqada qoldiradi.

Yechim: Darslarni differensial yondashuv bilan tashkil qilish va individual yondashuvni tatbiq etish lozim.

5. Xatolarni haddan tashqari ta'kidlash:

O'quvchilarning grammatika bo'yicha qilgan xatolarini tez-tez ta'kidlash ularning o'ziga bo'lgan ishonchini kamaytirishi mumkin.

Yechim: Xatolarni tuzatishda konstruktiv yondashuv qo'llanishi lozim.

Kamchiliklarning oqibatlari

O'quvchilarda til o'rganishga bo'lgan qiziqishning pasayishi.

Amaliy muloqot ko'nikmalarining rivojlanmasligi.

Ingliz tilidan real hayotda foydalana olmaslik.

Tavsiyalar

1. Grammatikani interaktiv va amaliy kontekstda o'rgatish.

2. O'quvchilarning ehtiyojlari va til darajasini hisobga olgan holda darslarni rejalashtirish.

3. Mashg'ulotlarda turli multimedia vositalari va didaktik materiallardan foydalanish.

4. Grammatikani boshqa til ko'nikmalari (o'qish, yozish, tinglash, gapirish) bilan integratsiyalashgan holda o'rgatish.

5. O'quvchilarni rag'batlantiruvchi va qo'llab-quvvatlovchi muhit yaratish.

Xulosa

Ingliz tili grammatikasini o'qitishda yo'l qo'yilgan xato va kamchiliklar o'quvchilarning til o'rganish jarayoniga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun o'qituvchilar zamonaviy metodlardan foydalanishi, darslarni qiziqarli va samarali tashkil qilishi lozim. Bu esa o'quvchilarda tilga bo'lgan qiziqishni oshiradi va ularning amaliy bilimlarini mustahkamlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Brown, H. Douglas. "Principles of Language Learning and Teaching." Pearson Education, 2014.

2. Harmer, J. "How to Teach English." Longman, 2007.

3. Richards, J. C., Rodgers, T. S. "Approaches and Methods in Language Teaching." Cambridge University Press, 2014

4. Larsen-Freeman, D. "Techniques and Principles in Language Teaching." Oxford University Press, 2011.

5. Scrivener, J. "Learning Teaching." Macmillan Education, 2011.